БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт за балканистика с Център по тракология
"Проф. А. Фол"
Вх. № 651/10-05.04.11 20 14 г.

СТАНОВИЩЕ

На доцент д-р Бисер Петров относно избора на доцент за нуждите на секция „Балканите след Втората световна война“ в Института по балканистика с Център по тракология „А. Фол“.

За участие в конкурса бяха подадени документи само от гл. ас. д-р Ирина Огнянова – Кривошиева, които формално отговарят на изискванията за придобиване на академичната длъжност „доцент”, съгласно Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България. Ирина Огнянова - Кривошиева представя научна продукция, включваща една монография и 18 студии и статии. В по-голямата си част тази продукция е посветена на различни аспекти от дейността на усташкия режим в Независимата държава Хърватия в годините на Втората световна война, но включва и отделни публикации посветени на проблеми от следвоенната най-новат хърватска история. Като най-значимо научно постижение, разбира се, следва да се открои монографичното й изследване *Католическата църква и усташкият режим в Хърватия, 1941-1944. София, Парадигма, 2014.* Именно то заслужава отделно и по-внимателно разглеждане.

На 25 февруари 2014 г. в Института по балканистика с Център по тракология, на съвместно заседание двете секции „Балканите – 1878-1945” и „Балканите след Втората световна война“ беше обсъден ръкописния първоначален вариант на посоченената монография. В хода на обсъждането представената работа получи като цяло благоприятни оценки и отзиви, като разбира се, бяха направени редица препоръки за корекции и уточнения. На Ирина Огнянова – Кривошиева беше даден двумесечен срок да представи преработен вариант на монографичния си труд, в който да нанесе предложените препоръки, които смята за уместни. В рамките на този определен срок, след съобразяване с голяма част от направените бележки, тя представи подобрен вариант на текста.

Както беше споменато, работата на Ирина Огнянова - Кривошиева получи принципно положителна оценка от професионалната колегия. Тя е плод на дългогодишен издирвателски труд в наши и чужди, главно хърватски архивохранилища, както и на ползването на огромна по обем литература по проблема. От една страна сама по себе си избраната тема е доста интересна, но от друга представлява наистина сериозно предизвикателство пред един непредубеден изследовател. Тя е доста актуална, понеже сравнително късата историческа дистанция предполага неутихнали страсти и дискусии както в самата Хърватия, така и в чужбина. Темата получи допълнителна острота и политизация по време на войните за югославското наследство през 90-те години на миналия век, обостряйки по този начин още повече травмата на югославските народи от Втората световна война. Противоборстващите страни, в случая хърватската и сръбската, включиха в своя идеологически и пропаганден арсенал именно своите версии за разигралите се по онова време драматични събития в Независимата държава Хърватия.

Освен всичко друго от автора се изисква не само фактологическа осведоменост, но и теоретична подготвеност при боравене с такива понятия като нация, етнос, национализъм, фашизъм, религия, клерикализъм и други. Нужни са и специфични познания по доктриналната и организационна специфика на католическата църква и широк поглед върху цялостната картина на военновременна Югославия. Изброявайки тези необходими предпостави за разработване на избраната тема, може с определена доза увереност да се каже, че те са налице при Ирина Огнянова - Кривошиева. Въпреки известното предоверяване и безкритичност при боравенето с литература от хърватски автори, стремежът към обективност и добросъвестност при излагане на фактите като цяло присъства. Имайки предвид обстоятелството, че проблематиката свързана с Независимата държава Хърватия е сред приоритетните в хърватската историография, в случая от съществено значение е предложената от независим и страничен изследовател интерпретация и тълкувание на събитията и явленията. В този смисъл едно монографично изследване от български историк не би било без достойнства, още повече че българската общественост е слабо или откъслечно запозната с историята на Независимата държава Хърватия, с която между впрочем Царство България е било съюзник и е поддържало дипломатически отношения.

Вземайки предвид всичко гореизложено и ръководейки се от убеждението, че представената монография на Ирина Огнянова – Кривошиева, заедно с останалите й

публикации притежават необходимите научни качества, позволявам си да препоръчам на Уважаемото научно жури да присъди на гл. ас. д-р Ирина Огнянова – Кривошиева академичното звание „доцент".

Доц. д-р Бисер Петров:

26 октомври 2014 г.

София